

Täysistunto

Torstai 3.5.2018 klo 16.01—20.01

2.4. Suullinen kysymys julkisista työvoima- ja yrityspalveluista (Hanna Sarkkinen vas)

Suullinen kysymys SKT 65/2018 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Paula Risikko: Me ehdimme ottaa vielä yhden kysymyksen, vasemmistoliiton edustajaryhmän kysymyksen. Edustaja Sarkkinen.

Keskustelu

16.51 **Hanna Sarkkinen vas:** Arvoisa puhemies! Eilen Helsingin Sanomissa valtion nimetön virkamies kirjoitti yksityisten firmojen aggressiivisesta lobbaamisesta työllisyyspalveluiden yksityistämiseksi. Hallitus haluaa viedä työllisyyspalvelut markkinoille entistä laajemmin, vaikka tutkimusnäyttö ei tue käsitystä yksityisten palveluiden paremmuudesta. Eduskunnassa on nyt käsittelyssä maakuntauudistukseen liittyvä kasvupalvelulaki, jonka osana myös työllisyyspalvelut ovat. Kuitenkin tänään hallitus on antanut erillisen kiireellisen lakiesityksen työllisyyspalveluiden yksityistämisestä. Herää kysymys, eikö hallitus enää edes itse usko omaan maakuntauudistukseensa, kun yksityistämistä nyt kiirehditään erillisellä kiireellisellä lakiesityksellä. Onko työllisyyspalveluiden yksityistäminen niin tärkeä tavoite, että se pitää tuoda kiireellisellä uudistuksesta erillisellä lakiesityksellä eduskuntaan?

16.52 **Työministeri Jari Lindström** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan, se kasvupalveluitten ensimmäinen HE, hallituksen esitys, oli täällä eduskunnassa ministeri Lintilän esittämänä, ja myös minä olin siinä keskustelussa mukana. Sen keskustelun yhteydessä täällä perättiin näitä sisältölakeja ja rahoituslakeja, jotta voidaan käydä asiallinen keskustelu. No, nyt sitten kun tuodaan lisää tätä tavaraa tänne kiireellisenä, niin se onkin huono asia.

Toinen kysymys tässä on tämä yksityistämisen peikko. Ei hallitus ole tässä ajamassa puupäisesti mitään yksityistämistä vaan sitä, että palvelut työttömille paranevat. Siellä on yksityistämistä, siellä on julkista palvelua ja kolmatta sektoria, ja näitten yhteisvaikutuksesta syntyy se kasvupalvelun koko idea: se, että työtön saa parasta mahdollista palvelua jatkossa.

Puhemies Paula Risikko: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tästä aiheesta, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Sarkkinen jatkaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2018 vp

16.53 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä tänään annettu lakiesitys ei ole maakuntauudistukseen liittyvä sisältölaki vaan laki, joka varmistaa, että työllisyyspalvelut voidaan yksityistää, vaikka maakuntauudistus ei toteudu. Että pysytään nyt kuitenkin totuudessa.

Arvoisa puhemies! Hallituksen omasta kasvupalvelulakiesityksestä ei löydy perusteita työllisyyspalveluiden yksityistämiseksi. Esityksessä todetaan, että työvoimapolkujen ulkoistaminen ei yleensä näytä johtavan toivottuihin tehokkuushyötyihin. Todellinen ongelma työllisyyspalveluissa ovat alimitoitettut resurssit ja työttömiä kyykyttävät järjestelmät, joita hallitus ei ole korjaamassa. Sen sijaan odotettavissa on leikkauksia työllisyyden hoitoon, kun palvelut siirtyvät maakuntien hoidettavaksi, sillä sote-menot kasvavat hallituksen uudistuksen seurauksena ja vievät maakuntien rahat.

Arvoisa puhemies! Haluan kysyä: miten työnhakijan oikeusturva toteutuu järjestelmässä, jossa yksityiset yritykset vastaavat henkilön työllisyyspalveluprosessista, joka vaikuttaa hänen työllistymistoimenpiteisiinsä [Puhemies koputtaa] ja työttömyysetuuksiinsa?

16.54 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä on kyllä melkoista synkkää pelottelua, mitä vasemmistoliitto harrastaa liittyen työttömien palveluihin. Tässä nimenomaan haetaan sitä tehokkuutta. Jos joku on sitä mieltä, että työvoimapolkujen tällä hetkellä toimivat täydellisesti, niin fine, voi olla sitä mieltä, mutta ne eivät toimi, ja sen takia tehdään uudistus, jotta ne toimisivat paremmin, jotta työtön ja työvoimaa tarvitseva saisivat parempia palveluja. Tämä on turhaa vastakkainasettelua pelotella yksityistämällä. Ja me tarvitsemme tuloksia tässä ja nyt, sen takia me tuomme nämä asiat kiireellisinä, jotta ne menevät nopeammin eteenpäin — jotta työtön jatkossa hyötyisi.

16.55 Tarja Filatov sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Silloin kun tässä salissa peräänkuulutettiin niitä sisältölakeja, niin peräänkuulutettiin nimenomaan yritys- ja työvoimapolkulaia, joka on se sisältö, mihin tuo kasvupalvelulaki luo raamin, sekä rahoituslakia, joka puuttuu kokonaan. Ja se iso ongelma tässä kokonaisuudessa on, että sote-paketti meillä alkaa olla koko lailla kasassa, vaikka ei sekään vielä kokonaisuutenansa, mutta kasvupalvelupuoli, joka muutenkin on jäänyt vähemmälle, on täysin hajallaan. Nyt me teemme kovalla kiireellä pilotteja ja kasvupalvelulain raameja, mutta meillä ei ole hajuaakaan siitä, mitä tuleman pitää rahoituksen kannustavuuden suhteen, mitä tulee tapahtumaan julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden puolella, ja tämä on se iso huoli. Yksityiset palvelut voivat hyvin täydentää julkisia työvoimapolkua, mutta kysyisin, onko ministeri tietoinen, että silloin kun me yksityiseltä puolelta haemme tulosta, niin meillä on esimerkiksi syntymässä tilanteita, joissa kotouttamisessa maksetaan siitä, että asiakas pääsee mahdollisimman nopeasti työelämään. Hyvä tähän asti, mutta jos toisella puolella on firma, joka kotouttaa, [Puhemies koputtaa] ja toisella puolella on sama omistaja, joka työllistää nollatuntisopimuksella, niin olemme kyllä luoneet aikamoisen monsterin, ja tämä ei ole mikään kuvitelma.

16.56 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä edustaja Filatovilta ihan asiallinen puheenvuoro. Nimenomaan... [Jukka Gustafsson: Ainahan hän on asiallinen!] — Kyllä, kyllä. — Kasvupalvelulaki on valtava paketti, ja siitä keskusteltiin, että millä lailla se tänne tuodaan. Se on nyt päätetty tuoda kolmessa osassa. En-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2018 vp

sin tulivat nämä ministeri Lintilän esittelemät, sitten sieltä on tulossa todella rahoituslaki, sisältölait — tässä kuussa, on se lupaus, ja tiedän, että se on haastava. Se on haastava, että näin käy, ja ymmärrän täysin, että keskustelu siitä kokonaisuudesta on erinomaisen vaikeaa, jos ei ole tietoa siitä, mitä se sisällään pitää. Siksi hallitus näitä kiirehtii tänne. Täällä on muun muassa sote, joka vie valtavasti energiaa ja aikaa perustuslakivaliokunnassa, joten näitten kaikkien yhteensovittamisessa on haasteita, mutta hallitus tekee tässä ilman muuta parhaansa.

16.57 Outi Alanko-Kahiluoto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hienoa, että työministeri nyt myöntää, että työttömien palveluita ei Suomessa ole riittävästi. Muistan, kun joulukuussa käsitelimme täällä aktiivimallia, olitteko koko hallitus sitä mieltä, että työttömien palveluita kyllä riittää, että kuka tahansa työtön, missä päin tahansa Suomea asuukin, pystyy osoittamaan osallistumalla työttömien palveluihin, että hän on aktiivinen. No, mitä nyt on tapahtunut? On saatu SAK:n selvitys, on saatu Kelan useampia selvityksiä, jotka osoittavat, että työttömien palveluita ei todellakaan riitä kaikkialla Suomessa ja että suomalaiset työttömät ovat hyvin eriarvoisessa asemassa siinä, onko heidän paikkakunnallaan olemassa työttömien palveluita vai ei. Sekä SAK:n selvitys että Kelan tilastot ovat osoittaneet, että näitä palveluita on riittämättömästi. Eivätkö nämä selvitykset osoita, että teidän pitäisi kerta kaikkiaan perua tämä työttömien aktiivimalli, joka pelkäänsä kurittaa ja rankaisee ihmisiä, jotka yrittävät kaikin tavoin osoittaa olevansa aktiivisia? Heiltä siis leikataan työttömyysturvaa, vaikka he olisivat tehneet parhaansa työllistyäkseen.

16.58 Työministeri Jari Lindström (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ei tämä sitä osoita, että aktiivimalli pitäisi perua, vaan se osoittaa sen, että me teemme sitä työtä, mitä eduskunta on meiltä edellyttänyt. Me olemme päättäneet lisätä lisäresursointia [Välihuutoja] lupauksen mukaan. Me kysimme alueilta, että mitä te tarvitsette. Sieltä tuli vastaus, ja siihen täysimääräisesti on vastattu, ja sinne on luvattu lisää resursointia. Se tarkoittaa sitä, että siellä on enemmän tekeviä käsiä vastaamaan siihen haasteeseen, joka tässä on. Kyllä me olemme tunnistanee tämän haasteen. Ja myönnän, että jo aikaisemmatkin hallitukset ovat joutuneet leikkaamaan TE-palveluista. Tämä ei ole mikään salaisuus. Sitä on ihan turha kiistää. Nyt me olemme sinne lisänneet, koska tämän aktiivimallin ja näitten kolmen kuukauden välein tapahtuvien haastattelujen takia sinne on tarve tullut ja lisää resursseja täytyy olla, jotta niitä palveluja ihmisille on tarjota.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.